

MŪSU PASTOGĖ

XXXII-ji metai

Australian Lithuanian Weekly
Registered for posting as a publication category B

Kaina / Price 50 c. 1.6.1981 Nr. 21 (1686)

SOVIETAI IR JŲ KAIMYNAI

Santrauka Jurgio Jonavičiaus politinių komentarų, kuriuos jis paruošia Adelaidės lietuvių radijo valandėlei. Tęsinys

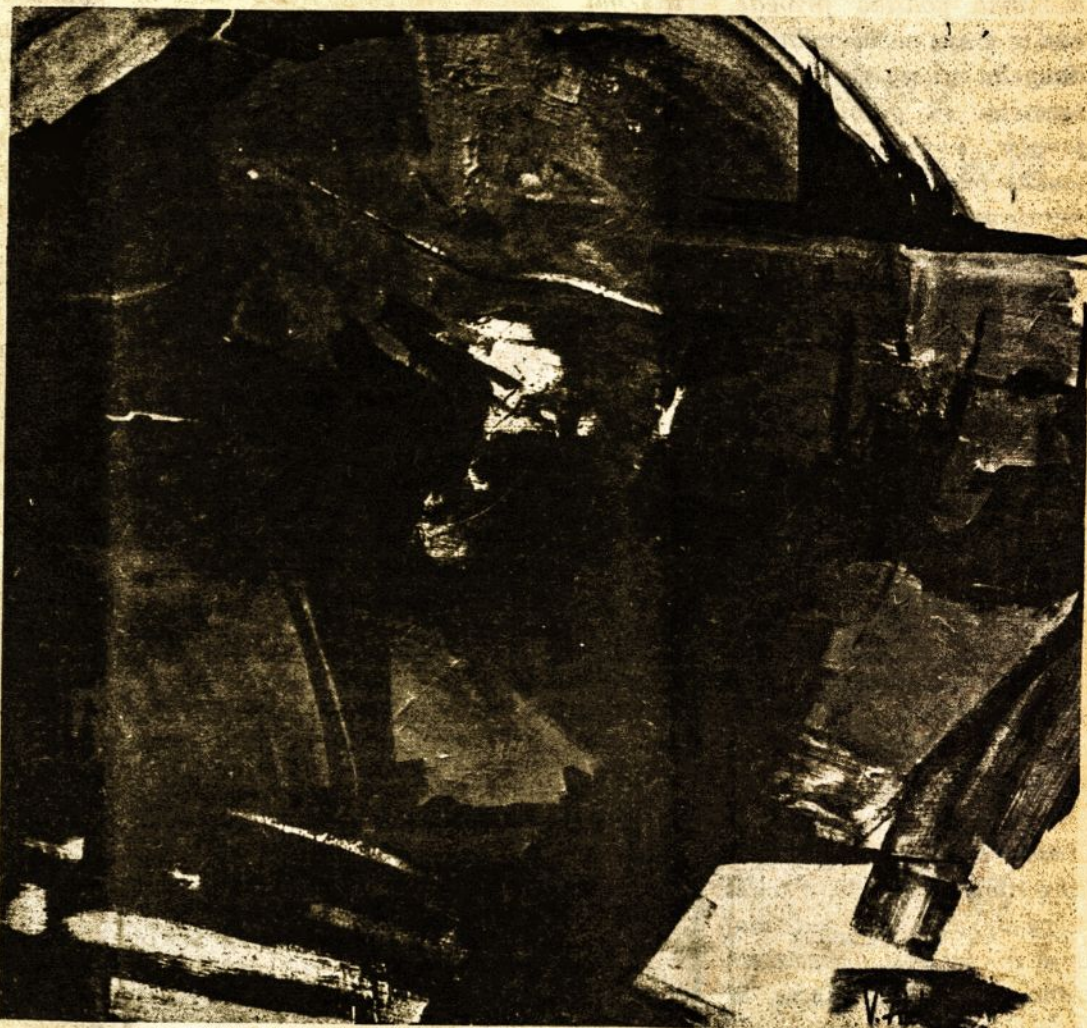
Pirmasis sovietų kaimynas Azijoje yra Turkija, griežtai antikomunistinis, stiprių demokratinių principų kraštas. Iki 1974-tų metų Turkija ištikimai stovėjo Vakarų pusėje, turėjo įsileidusi į savo teritoriją didelius Amerikos karo aviacijos dalinius ir, ne vien tik dėl savo interesų, bet taip pat ir tarptautinėmis sutartimis yra įsipareigojusi priešintis bet kokiai sovietų agresijai šioje pasaulio dalyje. Tačiau 1974 metais, po Turkijos invazijos į Kipro salą, santykiai tarp turkų ir amerikiečių žymiai atvėso. Kadangi Kipro invazijos metu turkai naudojo iš amerikiečių gautus ginklus, Amerikos kongresas turkams ginklų tiekimą suvaržė, tad Turkija sako, kad jų tradiciniai sąjungininkai amerikiečiai juos nuvylė ir todėl jiems kyla abejonė, ar amerikiečiai iš viso galima pasitikėti. Ir nors dabartiniu metu santykiai tarp Turkijos ir Amerikos nėra blogi, turkai po truputį pradeda vis dažniau ieškoti kontakto su rusais. Sunku pasakyti, ar tėvui ir sūnui Brazinskams būtų pavykę išvengti grąžinimo atgal į sovietų rankas, jei jų pabėgimas iš Sovietų Sąjungos būtų įvykęs, sakykim, prieš porą metų. Tačiau, kaip bebūtų, netenka

abejoti, kad bet kokios krizės atveju Turkija stovės vakariečių pusėje.

Už Turkijos prasideda siena tarp Sovietų Sąjungos ir Irano. Šachui valdant, Iranas, kaip ir Turkija, tvirtai stovėjo Vakarų pusėje, tačiau po įvykusios revoliucijos Irane valdžią perėmus Islamo pasekėjams, padėtis radikaliai pasikeitė.

Iš užsienio grįžęs ilgametis šacho oponentas, 78 metų amžiaus iranietis religinis vadas Ajatola Ruola Chomeini, paskelbė Iraną esant Islamo respublika. Grįžęs iš egzilės Prancūzijoje, ir kalbėdamas jį pasitikusiai milijoninei miniai, jis prabilo šiais žodžiais: "Iranas bus pakeistas į tokia šalį, kokią ją būtų norėjęs matyti Mahometas. Viskas, kas primeina Vakarų kultūrą, bus iš šios šalies pašalinta. Mes pakeisime laikraščius, radiją, kino teatrus ir televiziją Islamo pagrindais. Mes ne-naudosime žodžio 'Demokratija', nes ji sugalvojo ir vartoja Vakarų pasaulis."

Chomeini valdo Iraną diktatūriniais pagrindais padedamas 80-ties narių komiteto, kurį sudaro Islamo religijos šventikai (vadinami mulomis), o taip pat Chomeini patikėtiniai — Islamo religijos fanatikai. Šiam komitetui atsakinga pagal Chomeini nurodymus suda-

Dail. Vanda Alekniene Vėjas
Dailininkė gyvena Čikagoje, pernai lankėsi Australijoje, dalyvavo Liet. Dienose ir skautų rajoninėje stovykloje. Skaito Mūsų Pastogę.

ryta Irano vyriausybė, vadovaujama ministerio pirmininko Mehdi Bazargan, kuris kiekvieną vakarą atvyksta pas Chomeini atrapuoti jam tos dienos įvykių ir gauti nurodymų ryt dienos uždaviniams.

Chomeini sudarytas revoliucinis tribunolas iki šiol yra nuteisęs ir likvidavęs, jau virš šimto buvusių šacho vyriausybės pareigūnų, pradedant nuo eilinių policininkų iki aukštųjų karininkų ir ministrų, jų tarpe buvusį minist. pirka Amir Hoveida.

Irano intelektualai, profesijų žmonės ir vidurinioji klasė baiminasi, kad vieton Chomeini žadėtos laisvės, naujoji Islamo respublika taps diktatūra, kuri bus žiauresnė už šacho režimą.

Si baimė ypač padidėjo po to, kai Chomeini įsakė pakeisti visus Irano įstatymus pagal Islamo mokslą. Tarp

jų yra tokie Vakarų pasauliui visiškai neįsivaizduojami pakeitimai, kaip patvarkymas, kad visos bylos teismuose turi būti pilnai ir galutinai išsprendžiamos pirmoje instancijoje, nes panaikinus aukštesniuosius teismus, nėra į ką apeliuoti. Už vagystę ir alkoholio vartojimą vėl įvesta plakimo botagų bausmė. Moterys išleidamos į viešumą vėl turės prisidengti veidus šydais. Dė šių, o taip pat ir daugybės kitų nukrypimų nuo vakarų pasaulio gyvenimo ir tvarkymosi papročių, prie kurių iranietis buvo pripratęs ir juos pamėgę, krašte kyla nerimas.

Irano politiniai komentatoriai sako, kad vis didėjantis gyventojų skaičius reiškia nepasitenkinimą Islamo revoliucijos pasekmėmis ir, atrodo, kad Irano revoliucinė kova gali vėl įsiliiepsnoti, siekiant tikrosios laisvės ir demokratijos.

Nekalbant jau apie Irano vidaus problemas, kurių pasekos yra jaučiamos Vakaruose dėl alyvos tiekimo sutrikdymų, ypatingas smūgis Vakarams yra Amerikos karo aviacijos ir radaro bazių Irano — Sovietų pasienyje likvidavimas. Vienintelė paguoda yra tai, kad

Nukelta į psl. 2

Lenkų fantazijos

Londono lenkų bendruomenė reklamuoja savo politines užmačias apie ateity būsima Lenkiją, kurios numatomoje federacijoje įeitų Lietuva, Lenkija ir Ukraina. Net turi jau būsimos Lenkijos herbo formos skydą, į kurią sudėti Lenkijos, Lietuvos ir Ukrainos herbai po viena karūna. Šitokį skydą lenkai paskelbė neseniai jų leidžiamame žurnale "European Press", kur pavaizduota iliustracijoje dabartinis popiežius, laikas rankoje aprašytą skydą. Atmintina, kad Londone reziduoja taip pat ir Lenkijos egzilinė vyriausybė. Idomu, ar tame žurnale tilpusi fotografija su lenkų egzilinės vyriausybės ir popiežiaus žinia, ar tik lenkų ekstremistų darbas. Kiekvienu atveju tas parodo lenkų toli siekiančias intencijas. Lietuviai irgi į tai turėtų atkreipti dėmesį. Visai suprantamas neseniai girdėtas Sydneyje vieno mūsų tautiečio pasisakymas: "Su-

griuvus Sovietų Sąjungai su tuo Lietuvos vargai ne tik kad nepasibaigs, bet greičiau jie tik prasidės, nes turėsime didelių vargų ir sunkumų ir su lenkais, ir su gudais, gal netvokiečiais".

Nuotraukoje planuojamos būsimosios Lenkijos Federacijos herbas.

Įvykiai

Amerika parengė penkerių metų planą, pagal kurį būtų teikiama parama Pakistanui. Pirmiesiems metams siūloma 232 mil. pasakolos krašto gynybos reikalam.

***

JAV atšaukė suvaržymus eksportuoti grūdus į Sov. Sąjungą, ką buvo įvedęs prez. Carteris sovietams užpuolus Afganistaną. Esą, tie suvaržymai nepasiteisino, bet tas dar nereiškia, kad Amerika iš baimės nusileido sovietams.

***

Kanadoje prasidėjo vargusių epidemija. Yra nukentėjusių ir eilė lietuvių, jų tarpe australiečiams gerai pažįstama solistė G. Capauskienė su šeima.

Australijoje eina kalbos, kad po konflikto su buv. pramonės ministru Mr. A. Peacock liberalų partijoje dalijasi nuomonės. Jeigu įvyktų rinkimai, australai balsuotų už Peacock 60%, už dabartinį min. p-ką Mr. M. Fraser 28%. Panašiai ir su darbo partija: už Mr. Hayden balsuotų 31%, už Mr. B. Hawke 61%. Apklašinėjimus pravedė Syd. Morning Herald. Artėjant rinkimams ne visada pasirodo tokie pasisakymai teisingi.

***

Neseniai Amerika paleido į vandenį naują karo laivą Ticoderonga, ginkluotą moderniausiais kariniais įrengimais. Ekspertų vertinimu, tai pats moderniausias žodis šio meto jūrų karinėje ginkluotėje.

Ir būkime demokratais

Galbūt nuo seno pas mus įsigalėjęs požiūris, kad autoritetus tegalima tik teigiamai, su nuolankumi pripažinti be jokių abejonių dėl jų veiklos, krypties ar kitokių motyvų. Nekalbant apie platesnės apimties užsimojimus tokia autoritetų neliečiamumo politika privedė, kad ir mūsų pačių aplinkoje daugeliu atvejų jaunieji entuziastai su gerais norais jungtis į bendruomeninę veiklą buvo atstumti kaip nesubrendėliai, iš kitos pusės ir patys vyresnieji, užėmę autoritetų pozicijas, nesutiko priimti jokių pastabų ar naujų nuomonių išleisti nesiskaitant, kad su laiku viskas keičiasi ir kad neįmanoma prieš pusę šimto metų priimtas veiklos bei ideologijos normas išlaikyti kaip neliečiamas. Mes tą jaučiame savoje bendruomenėje (ir net atskirose organizacijose), noromis nenoromis tą patį išjūrimė ir mūsų lietuviškos veiklos viršūnėse.

Laikai keičiasi, ir mes drauge su laiku, liudija senoji romėnų patarlė, ir todėl nėra ko reikalauti, kad žmonija ir mes visi gyventume tomis pačiomis idėjomis, ta pačia gyvenimo samprata ir senuoju stilium, kaip gyventa ir galvota prieš 50 ar daugiau metų. Juo labiau to neįmanoma demokratinuose kraštuose, kur idėjos nevaržomos ir gyvenimas vystosi netrukdomai. Net ir vyresnieji galėjo jei ne persūmti, tai bent pamatyti, kad autoritetai yra savo vietoje, bet apie juos galima turėti ir savo nuomonę, ją viešai išsakyti, autoritetus galima pilnai kritikuoti neišskiriant nei pasaulietišku, nei dvasinių autoritetų.

Gaila, pas mus dar tas galioja, kaip neperžiangiamas tabu. Anąsyk buvo atsargiai užkliudytos mūsų bendruomeninės ir politinės viršūnės, kiek vėliau pasisakyta mūsų vietinių bendruomenės autoritetų politinės linijos atveju, ir tai yra nepatenkintų — kaip galima suabejoti autoritetais. Galbūt tėra mūmyse išlikusi iš senų autoritarinių laikų išsisknijusi pažiūra, jog viskas, kas iš viršaus, turi būti priimta be abejonių ir be kritikos. Galvodami apie savo bendruomenės ateitį vis tik turime skaitytis su laikų pasikeitimais ir naująja mūsų karta, kuri net nepažindžiant senųjų principų žiūri į visus lietuviškus reikalus visai iš skirtingo taško su, galbūt, daugiau dinamikos ir proveržio. Laiko negalima sulaikyti, lygiai ir naujų gy-

venimo formų, ypač jeigu jos vystosi natūraliu su laiko dvasia permainų keliu. Niekas nesulaikė mūsų aktyvaizdoje įvykusių mene ir kūryboje permainų — nei muzikoje, nei dailėje, nei literatūroje, o tačiau jos pakeitė šio mūsų amžiaus charakterį ir skonį.

Neieškant tam pagrįsti didesnių įrodinėjimų, žvelkime ir į savo artimuosius reikalus. Štai Australijoje prieš 30 metų nustatyti bendruomeninės veiklos principai dar ir šandie turi "įstatyminės" (mūsų vidaus santvarkoje) galios, nors per tą laiką įvyko patį gyvenimą pakeitusių permainų, prie kurių jau reikia taikinti ir derinti senas normas. Tas pats liečia ir pačias lietuviškos veiklos išvijoje viršūnes. Šios dienos akimis žiūrint net ir VLIKas (Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas) žiūrint šios dienos akimis neturi nei jam pripažintų galių bei autoriteto, nei to pagrindo, ant kurių jis pradžioje buvo pastatytas.

Ir tai padarė ne kas kitas, o pats laikas. O vienok ir VLIKas, ir kiti mūsų organai tebesiremia tais pačiais pagrindais, padėtais prieš 50 metų, kai tuos pagrindus seniai laikas sunaikino niekad nepasiekus tarptautinio pripažinimo nei autoriteto, išskyrus mus pačius. Visur, o ypač Amerikoje atitinkami organai skaitosi su vietine bendruomene labiau, negu su tokiu misteriniu organu kaip VLIKas. Bet apie tai negalima nė prasitarti, nes bet koks abejotinas ar kritiškas prasitarimas jau priimamas kaip autoriteto pažeidimas. Šituo neliečiamumo principu laikosi ir totalitarinės sistemos, iki jos galutinai nepraranda pagrindo arba neremiamos jėga.

Iš tiesų lietuviams reikalingas vieningas autoritetas, bet jeigu jis nori ir reikalauja materialinės paramos, tai turėtų būti skaitomasi ir su ta pačia visuomene ir savęs nelaikyti kokiais antžmogiais, kurie neliečiami ir nekritikuojami jų darbai. Būdami demokratinio nusistatymo skaitykimės visur su demokratiniais principais. (v.k.)

Sovietai ir jų kaimynai

Atkelta iš psl. 1

Chomeini režimas yra lygiai toks pats priešingas sovietams, kaip ir vakariečiams. Todėl rusai nors ir būdami Irano pašonėje bei stebėdami ten vykstančią revoliuciją, bet šiuo metu tos revoliucijos savo tikslams išnaudoti negali.

Vakarų pasaulis sekdamas Irano įvykius gali tik tikėtis, kad revoliucijai pasibaigus, laimės tikrosios demokratijos šalininkai, neleidžiant Irane įsigalėti nei kairiesiems, nei Islamo fanatikams.

Po Irano pagal sovietų sieną seka Afganistanas. Šiame krašte lygiai prieš metus laiko komunistų sąmokslu metu nužudžius Afganistano prezidentą, valdžia pateko į kairiųjų rankas. Nėra jokios abejonės, kad šis sąmokslas buvo suprojektuotas Maskvoje ir įvykdytas sovietų saugumui vadovaujant. Šimtą metų išbuvusi neutraliu buferiu tarp rusų ir Indijos, ši šalis dabar tapo sovietų satelitu. Vakarų politiniai komentatoriai tvirtina, jog sovietai jau eilę metų planavo šį sąmokslą, kad įžengę į Afganistaną galėtų iš čia kiršinti Irane ir Pakistane gyvenančias baluchų gentis ir plėsti komunizmo vėžį į Iraną, į Pakistaną ir eventualiai į Indiją. Tačiau metus laiko išbuvęs rusų satelitu ir paragavęs sovietinės valdžios metodų, Afganistanas pradėjo maištauti prieš raudonąjį prezidentą Tarakki ir jį remiančius komunistus. Adelaidės "Advertiseris" balandžio 14-tą dieną rašo, kad paskutiniu metu afganų laisvės kovotojai susirėmimuose nukovė 60 taip vadinamų rusų patarėjų Herato mieste, Vakarų Af-

ganistane. To pasėkoje sovietai skubiai grąžino visas rusų šeimas atgal į Sovietų Sąjungą, o jų vyrai susimetė į sovietų ambasadą Afganistano sostinėje Kabule, kur jie, kaip rašo "Advertiseris" gyvena apgulties stovyje. Atrodo, kad augančios afganų laisvės kovotojų eilės neužilgo perims šalį į savo rankas ir, išvarę rusus, atstatys Afganistane demokratinę santvarką.

Už Afganistano prasideda siena ribojanti Sovietų Sąjungą nuo jos paskutinio ir didžiausio kaimyno — Kinijos. Ši siena yra Sovietų Sąjungos lengviausiai pažėdžiama vieta. Rusų laikyvena Kinijos ir Vietnamo konflikto metu aiškiai parodė, kad nežiūrint išipareigimų Vietnamui padėti, kaip tik žodinį kiniečių pasmerkimą. Kinija po taip vadinamos "baudžiamosios ekspedicijos" į Vietnamą, atitraukė savo kariuomenę, tačiau Hanojus tvirtina, kad apie dešimt tūkstančių kiniečių tebėra Vietnamo teritorijoje ir toks vietnamiečių tvirtinimas, su kuriuo kiniečiai, aišku, nesutinka, yra neperžengiamą kliūtis taikos derbyboms taip šių dviejų šalių.

Todėl Vietnamas šiuo metu didina savo kariuomenę Kinijos pasienyje, permesdamas į ten iš Kambodijos geriausias savo divizijas. Prancūzų korespondentų tvirtinimu vietnamiečių valdžios pareigūnai viešai sako, jog kautynės tarp Vietnamo ir Kinijos tikriausiai vėl prasidės.

Tuo tarpu Hanojus atidare savo uostus sovietų karo laivams, o Vietnamo kariuomenės permetimai ir pergrupavimai yra atliekami naudojant didžiulius sovietų

Australijos Lietuvių Fonde

REMKIME
AUSTRALIJO
LIETUVIŲ FONDA

PREMIJA NEPASKIRTA

Į A.L. Fondo paskelbtą konkursą literatūrinei premijai gauti praėjusiais metais savo kūrybos prisijungė du asmenys. Gauti rankraščiai šių metų pradžioje buvo persiusti literatūrinio konkurso vertinimo komisijai į Sydney. Duodame ištrauką iš komisijos akto:

"1981 m. kovo m. 10 d. A.L. F. Literatūrinio Konkurso Vertinimo Komisija, susidedanti iš D. Skorulienės, J. Janavičiaus ir E. Jonaitienės, apsvarstė atsiųstus rašinius: "Tiltas per Nerį", pasirašytą slapyvardžiu Ignė Šamaitė ir "Apie brangiąją lietuvių kalbą", pasirašytą slapyvardžiu Jonas Surmontas. Komisija priėjo išvados, kad nei vienas, nei kitas rašinys nesiekia premijuotino lygio."

Šia proga A.L. Fondo Valdyba nuoširdžiai dėkoja komisijos nariams už atliktą darbą ir tikisi, kad šios komisijos nariai sutiks ir ateityje talkininkauti A.L. Fondui.

A.L. Fondo literatūrinė premija bus tęsiama ir šiais metais. Premijai gauti nuostatai bus netrukus paskelbti spaudoje. Šiai premijai skirta \$ 500. Premijos mecenatas tuo tarpu nori likti nepagarsintu.

1980 m. LITERATŪRINĖS
PREMIJOS KONKURSO
DALYVIŲ ŽINIAI

Konkurso dalyvių rankraščiai jų autoriams bus su-

transporto lėktuvus. iš viso to vakariečių diplomatai Hanojuje spėja, kad karas tarp Kinijos ir Vietnamo gali atsinaujinti labai artimoje ateityje.

Iš to kas buvo pasakyta susidaro vaizdas, kad karo atveju nei viena iš sovietų kaimyninių šalių laisva valia neis kovoti prieš Vakarų demokratijas, jos visos pirmoje eilėje atsisuks į rusus ir stengsis nusimesti sovietų kontrolę bei atstatyti savo valstybėse gyventojų daugumos pageidaujamą santvarką.

Kinija įrodė, kad yra galima vesti riboto pobūdžio ginkluotą susirėmimą su sovietų sąjungininkais nebijant represijų iš rusų pusės, nes sovietai nelabai skubėjo ateiti į pagalbą vietnamiečiams, nežiūrint to, kad tarp Sovietų Sąjungos ir Vietnamo, savitarpio pagalbos sutartis buvo pasirašyta tik keletą mėnesių prieš Kinijos ir Vietnamo konflikto pradžią.

Trečia ir svarbiausia išvada, kad rusų pavergtiems ir jų kontrolėje esantiems kraštams, jų tarpe ir Lietuvai, Tolimuose Rytuose kiniečių sovietams daromas bet koks spaudimas gali būti tu kraštų išsivadavimo iš rusiškojo imperializmo pradžia.

grąžinti tik tuo atveju, jeigu jie praneš Fondo Valdybai, kad nori savo rašinius atsiimti. Negavusi iš konkurso dalyvių atsakymo iki rugsėjo 1 d., Fondo Valdyba rankraščius perduos saugoti Antano Krauso var- do šaltinių bibliotekai, o prie jų pridėtus vokus sunaikins, jų neatidariusi.

PADEKA KONKURSO
DALYVIAMS

A.L. Fondo Valdyba nuoširdžiai dėkoja Tamstoms, kad ryžotės su savo kūrniais dalyvauti Fondo konkurse. Manome, kad Jūsų dalyvavimas literatūriniame konkurse paskatins ir kitus tautiečius, turinčius polinkį grožinę literatūrą, kurti ir su savo darbais išeiti į viešumą. Ačiū.

A.L. Fondo Valdyba

Archyvo reikalai

ALB Sydnejaus Apyl. Valdybos pastangomis buvo gegužės 24 d. sukvietas plačios apimties organizacijų ir kult. darbuotojų pasitarimas, lietuvių, kaip etninės Australijos bendruomenės, pasitarimas lietuvių veiklos Australijoje archyvo reikalais. Mes patys nei tokio autoriteto, nei patalpų archyvui neturime. Bet čia pasisiūlė ir pagalbą N.S.W. valstybinė biblioteka, kuri pasirengusi tokį archyvą steigti ir jį globoti. Taip pat perskaitytas raštas iš N.S.W. universiteto, kuris taip pat siūlo savo paslaugas sudaryti etninį archyvą savo globoje ir priežiūroje.

Susirinkime aptariame šį svarbų reikalą sudarytas specialus komitetas rūpintis ir vykdyti šį reikalą aiškinantis su atitinkamomis institucijomis bei mūsų atskiromis organizacijomis, kuri įeina: Dr. D. Kairaitis, inž. V. Juška ir B. Žalys, kuris jau nuo seniai kaupęs archyvinę medžiagą savo namuose.

Tai yra labai pozityvus užsimojimas lietuvių naudai ir šiam reikalui sudarytam komitetui linkime geros sėkmės. Pavieniai lietuviai ir organizacijų atstovai maloniai kviečiami glaudžiai bendradarbiauti.

ANTROJI METINĖ PLB, JAV IR KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS IR BEI JAUNIMO SAJUNGOS VALDYBŲ KONFERENCIJA

įvyko 1981 m. balandžio 11 - 12 dienomis Dainavos stovyklavietėje Michigano valstijoje, JAV. Dalyvavo 57 asmenys, atstovaudami švietimo, kultūros, visuomeninių, socialinių, sporto ir kitų reikalų padalinius. Dalyvavo visų valdybų ir institucijų pirmininkai.

IDEALI SVAJONĖ

KODĖL AŠ NORĖČIAU
BŪTI AKADEMIKĖ
SKAUTĖ

Žiūrint, kad aš šiuo metu esu Akademikų Skaučių Draugovės oficiali kandidatė ir jau anksčiau esu raštu pareikšusi susidomėjimą bei pageidavimą įstoti į ASD, aš noriu išsijungti kaip pilna tikroji narė. Esu tikra, kad tam turiu visas reikalingas kvalifikacijas.

Būdama vyresnioji skautė bei aukštesniojo mokslo studentė, jaučiu, kad šiuo metu yra tinkamas laikas prisijungti prie akademinių skautų sąjungos. Tai reikštų priklausymą studentų skautų organizacijai, kurios tikslas yra pritaikymas skautybės idėjos suaugusiųjų lygyje. Aš jaučiuosi esanti pakankamai subrendusi dirbti sąjungoje, kur skautybės supratimas yra gilus, sąmoningas, o ne žaidimų formoje, kaip kad jaunesniame amžiuje. Kaip akademikė skautė aš būčiau pasirodžiusi aktyviai dirbti jaunesniųjų skaučių vienetuose ir bendrai reikštis lietuviškame visuomeniniame bei kultūriniame gyvenime.

Imant dėmesį faktą, kad šiuo metu Melbourne ASD skyriaus veikla nepasižymi didesniu aktyvumu, aš, kaip tikroji narė būčiau pasirodžiusi dėti pastangų, pritraukiant galimai daugiau narių ASD Melbourne skyriui ir savo darbu nuolat stiprinti skyriaus veiklą.

Būdama tikroji narė aš būčiau pasirodžiusi reprezentuoti ASD iškilmingose progose, tuo parodant Bendruomenei, kad ASD skyriaus veikia Melbourne aktyviai ir kad esu to skyriaus narė. Aš galvoju, kad šalia kitų progų, toks reprezentacinis pasirodymas turėtų būti būtinas ypač per ASD metinę šventę — spalio 16 d., kada prisimename pirmosios mūsų studentų skautų draugovės įsteigimo dieną.

Priklausymas ASD skyriui man atrodo esantis vienas iš įdomiausių ir vertingiausių būdų palaikant ryšius su skaučių organizacija.

Leidimas pasipuošti ASD spalvų juosta man reikštų didelę privilegiją. ASD spalvų juosta esu pasirodžiusi nešioti garbingai, nes žinau ir suprantu tos juostos spalvų reikšmę. Aš norėčiau eiti tais gyvenimo keliais, kuriuos ASD spalvos nurodo. Tai idealų siekimas, ką reprezentuoja tamsiai mėlyna spalva. Lietuvos meilė ir išsipareigojimas dirbti jos išlaisvinimui — tą reprezentuoja tamsiai raudona spalva. Ir, galutinai, kelias pilnas jaunatviško entuziazmo, ką reprezentuoja balta spalva.

Būdama tikroji akademikų skaučių narė aš turėčiau galimybę priartėti prie idealaus skautiško gyvenimo, nes aš dabar giliau suprantu skautų įstatus ir Lietuvos Chartą, kuri yra mūsų aukščiausias įstatymas, pagal kurį kiekvienas lietuvis turėtų tvarkyti savo tautinį gyvenimą.

Šios Lietuvos Chartos dėsnius aš mėginsiu įgyvendinti savo skautiškame gyvenime. Tai reiškia, kad būdama lietuvaitė aš esu pasiryžusi likti tokia visur ir vi-

sada. Stengsiuosi sukurti lietuvišką šeimą, nes šeima yra tautos gyvybė. Būdama akademikė skautė aš stengsiuosi įtikinti kitus skautus tautinės kultūros svarbumu, nes to supratimas vestų keliu į tarptautinį pripažinimą bei bendradarbiavimą.

Žinau, kad lietuviškos kalbos išlaikymas yra ne tik kad svarbus, bet jis yra būtinas, nes kalba yra stipriausias tautinės bendruomenės ryšys ir lietuvių tautinė garbė ir gyvybė.

Esu pasiruošusi pilnai jungtis į lietuviškąją kultūrą bei stengtis ją praturtinti ir pagal ASD nuostatus ruošti platesniam visuomeniškam gyvenimui.

Būdama ASD tikrąja narė, aš savo gyvenimą tvarkyčiau pagal ASD ideologijos gaires. Konkrečiai, tai apimtų tikėjimo gyvenimišką išpažinimą, sąmoningą lietuviybę, kilnų, dorą ir tvirtą būdą bei aukštesnį intelektualinį išsilavinimą.

Australijos akademikų skautų sąskrydis Melbourne

Šeštoji Židinio išvyka

Gegužės 23 d. Sydnejaus Skautų Židinys suruošė savo VI-ąją ekskursiją — šį kartą į Newcastle.

Kaip tyčia, dienelė pasitaikė lietinga, visą laiką vandenėlis žliaugia iš dangaus, bet ekskursantų pilnas autobusas; kažkas suskaičiavo 17 vyrų ir 28 moterų — visi "rimto" amžiaus. Ekskursijai vadovavo v.s. Jonas Zinkus, talkinamas sesės Aldonos Jablonskienės.

Kelionė, užtrukusi kelias valandas nebuvo nuobodi, viena, kad buvo apie daug ką pasikalbėti, antra — kelionės vadovas visą laiką "pumpavo" žinias apie pravažiuojamas vietas, pavairindamas jas anekdotais. 11.30 val. Newcastle pakraštyje mus pasitiko vietos vadovas, p. Alfonsas Šernas, ALB Newcastle Apylinkės valdybos pirmininkas, p. A. Bajalis ir jo tėvai, ir Dr. G. Kišonas su poniu, mus lydėję mašinomis. 12 val. pasiekiame miesto centrą. Daugelis jau praalke, bet kelionės planas neleidia daryti pertraukos pietums, nes mūsų jau laukia gidai anglikonų katedroje, kuri

buvo tikrai įdomi apžiūrėti — tai didžiausia anglikonų katedra Australijoje, labai išpuošta vitražais, paveikslais, iš medžio išraižytais kulto baldais ir memorabilija. Kai kurie iš mūsų pa-

siekė net patį katedros bokšto viršų, nors lietus mus vėl suvijo į vidų. Dabartinės katedros pamatai padėti 1882 m., nors ji galutinai ir dabar dar nėra užbaigta.

Geelongo jaunieji skautukai, gal būsimeji skautai akademikai

3

Australijos Rajono
SKAUTŲ
PADANGĖJ

Leidžia Australijos Rajono Spaudos Skyrius. Rašinius siųsti: ps. fil. E. Jonaitienė, 18 Gloucester Rd., Epping, N.S.W. 2121 Tel. 869 1159

Rajono Vadijoje

* Per Atvelykį (balandžio 26 d.), savo stovyklavietėje, Ingleburne, Sydnejaus Aušros tuntas buvo suruošęs margučių popietę — gegužinę. Tunto sueigos metu pravesta jaun. skautų-čių įžodis, kai kurie broliai-sesės pakelti į vyr. laipsnius.

Tuntui šiuo metu vadovauja v.s. fil. Balys Barkus.

* Sydnejaus Skautų Židinio sueiga įvyko balandžio 26 d., Ingleburne, N.S.W. Jos metu aptarta Židinio rudens ekskursija, Židinio 25-mečio minėjimas ir kt. reikalai.

* L.S. Brolijos Vyr. Skautininko pavaduotojas, s. Kazys Matonis tarnybos reikalais lankėsi Melbourne ir Sydnejuje, kur susipažino ir su skautų vadovais. Sydnejuje balandžio 10-13 d.d. jis buvo apsistojęs LSB Vadeivos v.s.fil. B. Barkaus namuose. Rajono Vadija balandžio 11 d. jam suruošė priėmimą Lietuvių Klube, Bankstowne.

* Eilinis LSS Australijos Rajono Vadijos posėdis įvyko gegužės 13 d. Bankstowne.

* Sydnejaus Aušros tuntas rugpjūčio 15 d. vėl ruošia tradicinį kaukių balių Bankstowne. B.Ž.

Iš čia vykome į netoliese esantį Fort Scrachley — buvusį fortą, pastatytą prieš numatomą rusų invaziją Australijon Krimo karo laikais. Antro Pasaulinio karo Nukelta į psl. 4

Namie ir svetur

RETAS SVEČIAS BRISBANEJE

Praleidęs savaite Queenslando universiteto mokslininkų konferencijoje p. Alg. Taškūnas iš Hobarto, Tasmanijos, sekmadienį gegužės 17 d. pašventė brisbaniečių labui.

Po liet. pamaldų St. Marys bažnyčioje, kur svečias atliko ir mišių skaitymus, susirinkome Lietuvių Namuose bendriems pietums per kuriuos buvo pasakyta keletą trumpų pasveikinimų svečiui pagerbti.

Pasistiprinus svečias kalbėjo mums apie pavergtųjų lietuvių tėvynėje vis stiprėjantį laisvės troškimą, apie ten veikiančią pagrindinį ir viešą tautinį ir dvasinį gyvenimą, apie vad. disidentus, spaudą ir patiekė mums eilę tokių faktų, kurių mes nežinojome.

Pavaizdavimui persekiojamų pavergtųjų ir jų ryžto nekapituliuoti p. Taškūnas parodė ir filmą "The Right to Believe" Video-Tape būdu ir pranašavo, jog anksčiau ar vėliau laisvė, kančios, kieto darbo ir gilaus tikėjimo keliais prikelti tėvynę mus ateis.

Paskleidęs pluoštą žurnalų: "Plain Truth", "Baltic News" ir "Freedom Lifeline" nuoširdžiai prašė perskaityti kaimynams ir pažįstamiems, neatsižvelgiant į jų pasaulėžiūrą ar partinę priklausomybę.

Pravedus rinkliavą ir įteikus svečiui sutelktą skarbą pažadėjo panaudoti minėtų žurnalų spaudos reikalams, skirtiems atskleisti laisvam pasauliui tikrąją tiesą ir atremti brukamą į čia Rusijos propagandinį melą.

Svečias mielai atsakinėjo į visus iškeltus klausimus.

Pono Alg. Taškūno apsilankymas mūsų tarpe buvo mielas, brangus ir naudingas už ką visi reiškiamo gilia padėką.

Corindas Povilis

MOTINOS DIENA CANBERROJE

Motinos Dienos minėjimas įvyko gegužės 17 d. Programą atliko Baltijos skautų tuntas - jaunieji skautai. Pravedė Audronė Stepanienė. Nesant lietuvių kunigo tradicinių pamaldų nebuvo galima suruošti. Minėjimas skyrėsi nuo pernykščio, kad nebuvo pasikaitininko ir nebuvo formalus. Mamos ir svečiai, susėdę prie stalų, pasidžiaugė vaikų programa o vėliau pavaišinti kavute ir užkandžiais. Taip pat buvo surengta vaikų meno ir rankdarbių paroda.

Nors šiuo metu skautų pasirodymas ir nebuvo toks stiprus kaip pernai, vis tik buvo pastebimas tam tikras spontaniškumas. Malonu buvo klausytis jaunųjų deklamacijų ir muzikavimo. Gaila, klube trūksta garsiaikalbių, ir garsiniai pasirodymai prapuola. Stebėtina, klubas užsimojęs tūkstančių dolerių projektais, bet neįtaisė garsinės sistemos.

Neužilgo klube bus pravaista birželiniai minėjimai ir

susirinks daug kitataučių ir iškilių australų svečių. Garsiausiai bus būtinai reikalingi, o jų neturint nepatogu ne tik visai lietuvių bendruomenei, bet ir klubui.

Dalyvis

LIETUVIAI AUKSINĖJE PAKRANTĖJE (GOLD COAST)

Pasirodo, kad ir čia yra gražus būrelis lietuvių. Mano žmonos ir Irenos Cecco pastangomis surengėme lietuvių neoficialų susirinkimą pikniko forma, kuris įvyko balandžio 26 d. prie Hinz vandens baseino maždaug 20 mylių nuo Surfers Paradise prižiūrimame tautiniame parke, kur įrengtos iškylautojams ugniavietės, žaidimų aikštelės vaikams.

Taip visi suvažiavę ir pradėjome vaišintis pradžioje vyneliu ir alučiu, susipažinome su čia jau nuo seniau gyvenančiais ir su naujai išsikūrusiais. Buvo Audronė ir Eduardas Kybartai, anksčiau gyvenę Tasmanijoje ir Melbourne, Virginija (Stankutė) ir Keith Percy - vietiniai, Irena (Pečiulytė) ir Tony Cecco. Irena yra iš Adelaidės, bet čia gyvenanti jau 14 metų. Ponia Pečiulie-

nė iš Adelaidės (Irenos mama), Regina ir Jurgis Smilgevičiai iš Melbourne, neseniai čia apsigyvenę, Rosolinda ir Manfredas Makauskai iš Sydney, taip pat neseniai išsikūrę, ir pagaliau Jennifer ir Gediminas Rakauskai, čia išsikūrę tik per reitais metais. Taip pat buvo ir apie desėtkas prieauglio.

Esant gražiam orui ir grojant lietuviškai muzikai plačiai išsikalbėta ir pasi-vašinta. Nejučiomis prabėgo popietė ir netrukus turėjome kraustyti, nes nustatytu laiku parkas uždarymas. Gražiai susigyvenus ir dar likus gerokai nesunaudotų gėrybių visi sutartinai persikėlėme pas Ireną testuoti malonios draugystės. Irena ir Tony turi gražų namą ir čia toliau vystėme savo pokalbius besivaišindami mie-loje šeiminių globoje.

Visi džiaugėmės malonių lietuvių susibūrimu, susipažinimu ir tikimės dažniau tokius susitikimus surengti.

Manau, kad yra ir daugiau apylinkėje lietuvių, apie kuriuos nežinojome. Kviečiu visus suinteresuotus man paskambinti, kad galėtume daugiau susirinkti ir susipažinti.

Gediminas Rakauskas
Tel. (075) 327127

Gyvenimas Geelonge

IR VĖL SUSKAMBĖJO GEELONGE LIETUVIŠKA DAINA

Geelongo Apylinkės lietuviai, o ypač buvę choristai, labai dėkingi p. C. Vaičiakauskienei (ALB Geelongo Apyl. Valdybos narei kultūriniais reikalams) ir p. B. Gasiūnui (choro administratoriui) už idėtas dideles pastangas surasti asmenį, kuris galėtų vadovauti Geelongo chorui. Pastangos nenuėjo veltui - p. Genutė Ivaškevičiūtė-Giesbers sutiko chorui vadovauti. Geelongo choristai ypatingai dėkingi jai. Turėjome jau keletą repeti-cijų, kurios praėjo labai gerai.

Choristų prisirinko daugiau, kaip anksčiau kad buvo. Yra vilčių, kad turint ryžtingą choro vadovę, ir choristų skaičiui didėjant, choras gerokai išbujos. Tikimės sulaukti daugiau jauniosios kartos daininkų.

Dabar choras ruošiasi liūdnu birželinį minėjimui, kuris įvyks birželio 14 dieną.

Geelongo lietuvių choras išrinko naują choro valdybą, kuri pareigomis pasiskirstė taip: P. Čerekavičienė - pirmininkė, V. Čerekavičius - sekretorius, P. Vaičekas - kasininkas.

Choristas

A.L.B. Geelongo Apylinkės Valdybos pirmininkas Dr. S. Skapinskas, nusikratęs jam nereikalingų tulžies pūslių akmenų, po operacijos sveiksta namuose ir galutinai sustiprėjęs, žada su žmonele, aplankyti savo seserį Los Angeles.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

1981.5.10 įvyko Motinos Dienos minėjimas, kurį paruošė Dr. Vinco Kudirkos Savaitgalio Mokykla. Devintą val. pamaldas atlikė kun. P. Daukny, pasakydamas tai dienai pritaiktą pamokslą. Pamaldų metu Geelongo lietuvių choras, vadovaujamas Genutės Ivaškevičiūtės-Giesbers, pagiedojo keletą giesmių.

Po pamaldų Lietuvių Bendruomenės Namuose įvyko minėjimas. Minėjimą pradėjo Savaitgalio Mokyklos Tėvų Komiteto pirmininkas p. V. Bindokas. Po įvadinio žodžio, Geelongo Apylinkės Valdybos pirmininkas Dr. S. Skapinskas, apibūdinęs lietuvių motinos reikšmę lietuvių bendruomenei, pasveikino visas motinas, palinkėdamas geros sveikatos ir ištvermės auklėjant vaikučius lietuviškoje dvasioje, naudojant lietuvių kalbą.

Po to sekė mokyklos vedėjo p. B. Gasiūno paskaita. Paskaita buvo ypatingai gerai paruošta. Kas nuoširdžiai jos klausėsi, ypatingai jaunosios mamytės, šios turėjo giliai pajauti šios paskaitos didelę reikšmę vaikučių auklėjime lietuviškoje dvasioje.

Po paskaitos savaitgalio mokyklos mokiniai padėklamavo eilėraščių motinos garbei, paskambino pianinu, pagrojo dūdelėmis ir pašoko porą tautinių šokių, kuriuos pamokė p. L. Bungarda. Šokiams pagrojo akordeonu p. J. Manikauskas.

Po minėjimo visi buvo pavaišinti arbatėle. Tai buvo tikrai įdomus ir malonus rengimas; garbė Savaitgalio

Kelionės į Lietuvą

Mūsų klientams pakartotinai pageidaujant, organizuojame keliones į Lietuvą.

Kelionė, įskaitant skridimą lėktuvais iš Australijos į Vilnių ir atgal bei viešbučius, kainuoja nuo \$ 1694 asmeniui.

Be to, organizuojame ir ekskursiją į Lietuvą.

Grupė išvyksta iš Australijos 1981 m. liepos 23 d.

Grupė turi ribotą vietų skaičių ir, norint pasinaudoti ypatingai žemom kainom, prašome paskubėti ir registruotis mūsų įstaigoje

**Business Holiday
Travel Pty. Ltd.**

636 St. Kilda Road, Melbourne, Vic., 3004
Tel.: (03) 51 1478

SYDNEY

SVEČIAS

IŠ TASMANIJOS

Ana savaite vykdamas į mokslo darbuotojų konferenciją Brisbane porai dienų buvo sustojęs Sydneyje pasitarti su vietiniais veikėjais A. Taškūnas iš Hobarto. Tarėsi pas Dr. D. Kairaitį drauge su kitais politinėje veikloje pasižymintais darbuotojais pabaltiečių ir žmogaus teisių reikalais. Svečias A. Taškūnas iškiliai reiškėsi kadaise gyvendamas Vak. Australijoje, o persikėles į Tasmaniją dirba Hobarto Universiteto administracijoje kaip aukštas pareigūnas. Šalia to jo dėmesys nukreiptas į lietuvišką ir pabaltiečių veiklą kovoje prieš Pabaltijo pavergimą. Čia būdamas jis įsteigė plačios apimties HELLP organizaciją, kuri jau pilnai įsipilietinusi ir su šia organizacija skaitosi aukšti politiniai sluogsniai Australijoje. Šalia to jis įsteigė ir iki dabar redaguoja mėnesinį biuletinį "Baltic News", kuris šiandien virto į įtakingą ir patrauklų politinį žurnalą.

***

Besilankydama rytiniuose Australijos pakraščiuose aną savaite Sydneyje buvo pasirodžiusi ir adelaideiškė p. V. Morkūnienė, čia susitikdama su savo senais bičiuliais, pasisvečiavo ir išvyko į Canberrą paviešėti pas savo dukrą ir žentą.

Rašykite Mūsų Pastogei!

Mokyklos vedėjui, mokytojams, tėvų komitetui ir mokiniam.

Buvęs

Buvęs Savaitgalio Mokyklos Tėvų Komitetas, kurį sudarė: V. Bindokas, G. Valaitienė ir K. Starinskas, susirinkimo pirmininkui Dr. S. Skapinskiui paprašius ir tėvams vienbalsiai pritarus, sutiko dar vieneriems metams pasilikti buvusiose pareigose. Tėvų susirinkimas įvyko tuoj po Motinos Dienos minėjimo.

Židinio...

Atkelta iš psl. 3

metu iš čia buvę paleisti keli šūviai į japonų povandeninį laivą, paleidusį kelis šūvius į Newcastle miestą. Dabar čia buv. kareivinėse, įrengtas jūrininkystės muziejus. Įdomus apžiūrėti, ypač tiems, kurie domis šia sritimi.

Pietauti buvo numatyta viename parke, bet lietui lyjant, p. Šerno dėka, radom prieglobstį viename Merewether priemiesčio "Lygos" klube, kurį pasiekėm 2 val. Mirusių iš bado nebuvo, bet visi "kirto" taip, kad net ausys linko...

3.10 val. vėl pajudame. Pravažiuojame BHP firmos "valstybę", užsukam į universiteto rajoną, išmaišom Newcastle skersai ir išilgai, visą laiką p. Šernui teikiant imantrias žinias apie pravažiuojamas vietas.

4 val. pasiekiamo Toronto priemiestį ir p. Albino Uliskio namus, kur malonus šeiminkas mus prigludžia nuo dar pasmarėjusio lietaus savo gražuose namuose. P. Uliskis - specialistas akmenų šlifotojas. Jis aprodė ir paaikšino kaip piaustomi, šlifuojami įvairūs spalvuoti akmenys, kurių jis turi surinkęs didžiulę kolekciją. Kai pasižiūri - paprastas akmuo, pro kurį praeitum šimtą kartų net ir ji nepažvelgs, bet p. Uliskio rankose jis pavirsta į idomą švytintį "margutį" (15 val. darbo!) ar kokį imantrų ornamentą - suvenyrą.

4.45 val. vakare, atsisveikinus su p.p. Šernu ir Uliskiu, kaip padėką ir prisiminimą mūsų vadovai jiems įteikė po mažą dovanėlę ir atviruką su visų ekskursijos dalyvių parašais.

Atgal važiuojant laikas prabėgo labai greitai, nes netrūko pramogų: atšventėm židinetės, sesės Aldonos Jablonskienės vardo dieną, jai sugiedodami "Ilgiausių metų", o ji mums papasakojo savo išpūdžių iš J.A.V. lietuvių gyvenimo, iš kur ji neseniai grįžo; anekdotų pasakojo Dr. Aleksandras Mauragis ir Jonas Zinkus, o vėliau, atsiradus ūpui dainuoti, sesei Martynai Reisgienei vedant, skambėjo dainos iki paties Sydneyjaus.

Geras oras, žinoma, būtų ekskursiją padaręs dar įdomesnę, bet esamomis sąlygomis ją reikia laikyti gerai pavykusia.

B.Ž.

Ar visi taip laimingi?

Kodėl nėra pasikėsinių Sov. Sąjungoje?

Gyvenime teroro prievartavimų amžiuje. Mūsų aki-vaizdoje kiek žymių žmonių įvairiais politiniais išskaičiavimais yra žuvusių nuo teroristų ar fanatikų rankų, bet nieko negirdime panašaus sovietiniuose kraštuose. Atrodo, kad tuose uždaruose kraštuose visi yra esama tvarka ypatingai patenkinti, visi tik džiūgiau vedini visa išmanančios ir visagalės komunistų partijos, savo dievais pastatę atitinkamus asmenis, kurių negalima kritikuoti, jiems arba sistemai negali prieikštauti. Net iš spaudos ar viešų pranešimų atrodo, sovietiniuose kraštuose neįvyksta jokių gamtinių katastrofų, techninių nelaimių, tarsi tenai būtų iš žmonių ir iš natūros pusės sukaupta visiška tobulybė. Ir tokie dalykai, kaip pasikeitimai sovietinėse viršūnėse arba lėktuvų nelaimės, pasiekia viešumą po kelių savaičių ar mėnesių.

Viskas yra aklina uždara. Skaitome, kiek daug bandymų sovietai vykdė erdvių tyrinėjimuose, kiek turėjo

būti nepasisekimų ir nelaimių, bet nieko apie tai neteko girdėti. Amerikiečių žvalgyba daug kartų pagavo pavojaus signalus ar nelaimėje patekusių pagalbos šauksmus iš erdvių, bet oficialių žinių apie tai nebuvo. Galimas daiktas, kad ne vienas ir ne du erdvėse tebeplūduruoja lavonais, kiek jų sudegę bandant gražinti į žemę, pasaulyje niekas nežino. Priimant minty sovietinę technologiją, tokių atsitikimų turėjo būti daugybė.

Tačiau iš išorinių pasireiškimų Sovietų Sąjungoje labai stipriai veikia opozicija, kurios negali nutildyti sovietinė galybė. Tai liudija kaskart gausėjantis disidentinis sąjūdis, atskirose sovietinėse respublikose tautiniai neramumai, net pramonėje darbininkų streikai arba kariuomenėje maištai.

Patekę į Vakarus kai kurie turistai apie gyvenimą Sovietijoje kartais nedrą-

siai prasitaria. Mes kalbame apie kriminalinius aktus Vakaruose, kuriuos ypač išpučia mūsų spauda, anos pusės atvykėliai nesistebi: pas mus, sako, chuliganizmas ir plėšikavimas išsiplėtęs gal net daugiau, nei čia, tik niekas apie tai neskelbia ir negarsina. Anąsyk besikalbant su vienu doru sovietiniu piliečiu ir klausiant, ar Sov. Sąjungoje galimi tokie atviri pasikėsinimai, kaip kad seniai įvyko prieš prez. Reaganą ar popiežių Joną Paulių II, jis kategoriškai paneigė sakydamas, kad iš viso net ir norint tas neįmanoma. Esą, visų pirmiausia visa liaudis esanti labai laiminga ir patenkinta esama tvarka ir niekas prieš vadovybę neturi jokių priekaištų. Iš kitos pusės atsiranda, kaip ir visur, iškrypėliai, jie nepavojingi, nes niekas Sov. Sąjungoje neturi ir negali prieiti prie ginklo. Pagal pasakotoją, sovietų piliečiui ginklas nereikalingas, nes

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA

Talka Ltd.

• Moka už indėlius (deposits) 9% metinių palūkanų, už terminuotus indėlius 11% (nemažiau \$ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo t.y. birželio 30 d., už atsūmtus term. ind. metų bėgyje – 5%), už indėlius 5 metams ir nemažiau \$ 5000 iki 15% (pirmaisiais metais 11%, antrais – 12, trečiaisiais – 13 ir t.t.). Už šiuos indėlius procentai užskaitomi tik juos atsiėmus (interest deferred); atsūmti galima bet kada 5 metų laike. Už įnašus (shares) iki 10% dividendo.

• Teikia paskolas iki \$ 15.000 įkeičiant nekūn. turtą, asmenines paskolas su garantuotojais iki \$ 5000 ir be garantijų tik pasirašius paskolos sutartį iki \$ 2000. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

• Įstaiga veikia:

MELBOURNE šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. p.p., sekmadieniais nuo 1.30 iki 3 val. p.p. Lietuvių Namuose. Informacijos teikiamos pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. ryto iki 12 val. p.p. Tel. 323 4957

Pašto adresas: Talka, Box 4051, G.P.O. Melbourne, 3001

ADELAIDĖJE: sekmadieniais nuo 1 val. iki 3 val. p.p. Liet. Namuose. Pašto Adresas: Talka, Lietuvių Namai, 6 Eastry Street, Norwood, S.A. 5067

SYDNEJUJE: sekmadieniais nuo 2 val. iki 4 val. p.p. Lietuvių Klubo patalpose, 16 East Terrace, Bankstown, N.S.W. 2200

Jis saugiai gyvena dėl jo gerovės budint valstybinei apsaugai. Pagaliau visur, net

kariuomenėje ginklų kontrolė yra pati griežčiausia: ir manevruose ar pratybose kiekvienam kareiviui išduodamas ribotas skaičius šovinių, už kuriuos ne tik jis pats atsakingas, bet ir visas dalynys – skyrius, kuopa ar net pulkas. Po pratybų vykdančiam atskaitomybę kiekvienam reikia duoti atskaitomybę irodymais: iššautų šovinių gilzė, o jeigu nors vieno šovinio trūksta, ieškoma dienų dienomis ir neradus tada vargas tam kareivėliui.

Pagal anąją santvarką net ir sėkmingai pravedus pasikėsinimą, sakysim nušovus Brežnevą ar kokį kitą pareigūną, nieko tuo neatsiekiama: sistema nuo to nesugrius, kaip kad Vakaruose, bet gal tik daugiau paastrins padėtį. Šitai gerai žino ir tie, kurie yra sovietinės santvarkos opozicijoje. O kad Sov. Sąjungoje yra stipri opozicija, liudija Gulago vergų skaitlingos vergų stovyklos ir disidentinis sąjūdis.

Sukilimą prisimenant

Dar palyginamai jauni išklydome į pasaulį, o jau ne vienas sulaukėme žilo plauko. Mūsų gretos retėja, o kartu su pasitraukiančiais nustoja reikšmingų atsiminimų.

Skaudžiai išgyvenome tautos pavergimą. Sunku tada buvo suprasti ano meto karių pasyvumą. Kur dingo iškilmingi pažadai ginti kiekvieną tėvynės žemės pėdą?

Tačiau tautoje laisvės troškimas ir kovos dvasia buvo gyva. Su koku entuziazmu tauta sukilo: kas tik galėjo, stoji į partizanų būrius kad atstacius tautos ir valstybės laisvę.

Vokiečių – rusų karas užtikino mane šiauliuose. Tą sekmadienį pėsčias pradėjęs kelią į Kauną ir jį tik sekančios dienos pavakary pasiekiau traukiniu. Dar Gaižūnų stotyje girdėjome Lietuvos Himną per radiją.

Anksti sekančią dieną išgirdau kvietimą stoti į partizanus. Kartu su kitu atsargos karininku nuvykau į Kauno partizanų štabą Donelaičio gatvėje, buvo. min. pirko M. Šleževičiaus namuose. Prisistačiau štabo viršininkui plkn. Butkevičiui. Paskyrė mane Kauno partizanų kovos dalinio vado adjutantu.

Mano pareigos buvo priimti telefoninius pranešimus bei partizanų grupių prašymus pagalbos žmonėmis ir ginklais.

Kovos dalinio vadui išvykus į partizanų registracijos punktą (buv. saugumo rūmus), viską teko referuoti pačiam partizanų štabo viršininkui plkn. Butkevičiui.

Antradienio popietė. Visas Kaunas jau partizanų rankose. Partizanų štabo viršininko įsakymu štabo būstinė keliama į buvusias

Kauno komendantūros patalpas. Čia sudaroma nauja Kauno Karo Komendantūra: plkn. Bobelis – Kauno komendantas, plkn. lt. Pranckonis – komendantas padėjėjas, žurn. Juozas Senkus – spaudos skyriaus vedėjas ir kiti.

Partizanų štabo viršininkas plkn. Butkevičius, padėkojęs visiems už atliktas pareigas, prašė visus grįžti prie savo turėtų darbų.

Taip mano partizanavimas ir baigėsi. Sekančią dieną grįžau į Taupomąsias Kasas, kur radau prieš kulką sužeistą bendradarbį žmuidziną, kuris po kelių dienų mirė.

Šiuo noriu atiduoti pagarbą žuvusiems Kauno partizanams ir prisiminti gyvuosius, atlikusius tėvynės pareigą.

Be to, noriu atitaisyti vieno tautiečio, niekad nebusio kariu nežinia dėl kokių sumetimų norą save tituluoti buvusiu Kauno Partizanų štabo viršininku. Šis titulas priklauso plkn. Butkevičiui.

Ats. j. lt. Ignas Alekna, buvęs Kauno Partizanų štabo Kovos Dalinio Vado adjutantas

V. ABRAITIENĖ-Stančikaitė

NERAMU

Skaitytojų pasisakymai

SUKILIMO SUKAKTIS

A.L.B. Krašto Valdyba savo pranešimuose "Mūsų Pastogės" Nr. 16 primena, kad šiais metais sueina 40 metų, kai, prasidėjus Vokietijos – Sov. Sąjungos karui, lietuvių tauta spontaniškai sukilo, paaukojo 5000 savo geriausių sūnų ir dukrų ir savo krauju išvalė Lietuvą nuo komunistinio okupanto. Ir gaila, kad ta turėta sava ir laisva naujoji Lietuvos vyriausybė, buvo kito, jau rudojo okupanto, taip greitai pašalinta ir sutvarkyta, Lietuvai leidus sava laisvę pakvėpuoti tik šešias savaites.

Krašto Valdyba ragina šią taip svarbią mums sukaktį tinkamai paminėti, tačiau prašo tai daryti tik savame tarpe, ka "neužpykintume" ar "neužgautume" australų, kurie kovojo prieš vokiečius. Krašto Valdybos paraginimas šią sukaktį paminėti yra tikrai gražus, tačiau tikrai man nesuprantamas jų noras, kad mes, gyvendami laisvoje Australijoje ir bū-

dami nemažesnės tiek asmeniniai, tiek mūsų tautos aukos, nuo raudonojo komunizmo, kaip ir rudojo fašizmo, turėtume čia būti kažnokie slapukai ir bijotis, kad ir svetimieji, parodyti ir iškelti mūsų visos tautos tiesiog karžygišką žygį, išvežant vienus okupantus iš savo tėvynės. Niekas vokiečių nacių šalininkais ir sąjungininkais nebuvo, o tik, sąlygoms pasitaikius, buvo bandoma atstatyti savąją nepriklausomybę. Tą labai gerai supranta ir laimėję karą vakariečiai, kurie už tai niekam jokių kaltinimų bylų neiškėlė ir nieko už tai nacių nepavadino. Gi, vokiečiams panaikinus mūsų laikinąją vyriausybę, atsirado ir lietuviškasis pagrindis, pasipriešinimas sudaryti lietuviškąją S.S. dalinių ir, kaip anksčiau prieš raudonąją okupantą, taip ir vėliau ir prieš rudąją, buvo viešai ir pogrindyje smarkiai kovojama, norint ir vėl atgauti savąją laisvę ir nepriklausomybę.

Todėl tikrai mums nėra reikalo būti slapukais, lyg tai ir parodant, kad mes kalti buvome, bet priešingai ši garbinga ir visos tautos herojiška sukilimą turime kuo plačiau ir iškilmingiau atšvęsti ir ne slapstantis, bet viešai kitiems parodant mūsų laisvės troškimą ir kovą dėl jos.

J. Vėjūnas

***

Jungtinėse Amerikos Valstybėse jau septinti metai kaip veikia atskilusioji taip vadinama Reorganizuota Lietuvių Bendruomenė, kuri per tą laiką nieko konkretaus neparodė nuveikusi, o tik pasireiškia puolimais ir kaltinimais JAV Liet. Bendruomenės, kuri vykdo savo darbus į tai nekreipdama dėmesio. Reorganizuotos bendruomenės centras Čikagoje ir vos keli negausūs skyreliai kitur. Juos, populiariai vadinamus "reorgais", remia VLIKas.

Susimąstymai prie naujo Sydnejaus Lietuvių Klubo

Jau apie porą savaičių Sydnejaus Lietuvių Klubas funkcionuoja naujame pastate, bet iki šiol nebuvo nei skelbta, nei komentuota. O iš tikrųjų Syd. Liet. Klubas praplėtimas yra didelis Sydnejaus lietuvių atsieikimas. Kai kiti klubai, teko girdėti, atsidūrę ant bankroto ribos, mūsiškis ne tik gerai išsilaikė, bet net išdrišo imtis naujo projekto - priestato, kuris savo apimtimi prašoka senąsias patalpas erdve ir puošnumu ir kuris kainavęs arti pusės milijono dolerių. Gal Klubu vadovybė prie progos ir surengs iškilmingą naujų klubo patalpų atidarymą supažindinti narius, bet tai čia vadovybės reikalas, bet kadangi jau dabar naujose patalpose gyvenimas vyksta atrodo, pats laikas paminėti šitą įvykį jau dabar.

Žinoma, dar ne viskas baigta pilnai įrengti ir viskas bus paruošta laiku, bet šia proga tenka tik pasidžiaugti tuo, ką turime. Reikia atsiminti, kad Sydnejaus Lietuvių Klubas jau tuo skirtingas nuo kitų klubų ta prasme, kad jis turi atlikti dvejopas funkcijas: ir klubines, ir lietuviškai visuomenines. O tai nėra lengva suderinti atsimenant, kad ir klubo ištekliai labai riboti ir kad pati lietuviška visuomenė neparodo didelio intereso vienoje vietoje turėti lietuvišką centrą. Gal čia yra ir kitokių priežasčių, tačiau atrodo, kad Klubu vadovybė viską vykdo atrodo, vien savo supratimo nepasitariant su platesniais visuomeniniais sluoksniais, kaip būtų visiems geriau ir praktiškiau. Gi bendruomenė ar jos ribose veikiantieji visuomeniniai bei kultūriniai vienetai irgi nedrįso į šį reikalą kištis, prileisdami kad viskas yra vien klubo kompetencijoje. Galbūt viskas būtų realizuota kiek kitokioje šviesoje ir formoje, jeigu pati klubo vadovybė būtų ėmusi iniciatyvos supažindinti su Klubu projektais ir išklausiusi visuomenės bei organizacijų atstovų pastabas, siūlymus, pageidavimus. Iškabintieji projekto planai daugumai nieko nepasakė atsimenant, kad ne visi planus moka skaityti ir negalėjo susidaryti vaizdo, kaip tas bus įvykdyta praktikoje. Todėl dabar, kai jau naujas Klubu priestatas įgyvendintas vien tik klubo vadovybės supratimu, nenustabu, kad atsiranda ir kritikos, ir priekaištų, kad nepadaryta taip, kaip visuomenė pageidautų.

Suprantama, kad niekad visiems neįmanoma įtikti ir visus patenkinti ypač turint minty ribotas sąlygas. Tačiau gal būtų buvęs visas projektas ir kiek skirtingas,

jeigu būtų buvę skaitomasi su visuomenės nuomone, juo labiau, kad ir pati klubo direkcija, rengdama naują pristatą, turėjo galvoje dvejopas klubo funkcijas.

Nežinia, kaip bus pertvarkytos senosios klubo patalpos, bet greičiausiai jos bus paliktos tokioje formoje, kaip jos yra tik su skirtingomis intencijomis, kadangi jose numatomi visumeningai parengimai, nesuvaržyti klubinių reguliacijų.

Atsigręžiant į naująjį priestatą matosi ir eilė architektūrinių netikslumų. Tiesa, naujo baro įrengimai ir išplanavimas yra nepalyginamai jaukesnis, negu senose patalpose, nekalbant apie spalvas, kurios yra individualaus skonio. Tačiau visuomenėje su turimose ribose erdve visiškai nesiskaitytą ir daugelyje vietų palikta ir neišnaudota turima erdvė. Sakysim, viršutiniame aukšte salė: pagal visuomeninius pareikalavimus (greičiausiai ir klubo naudai) ji savo dydžiu visai savęs nepateisina. Salės vardu turėjome ir anksčiau vieną kišėninę, o naujoji salė yra dar mažesnė kišėnė. Tuo tarpu koridoriai padaryti nepateisinamai dideli ir paliktoji

tuščia erdvė tarp senųjų klubo pastatų ir naujųjų yra visai nepateisinama, nes ją išnaudojus ir dar priede sumažinus koridorius salė būtų didesnės apimties ir gal visais atžvilgiais patenkintų ne tik lietuvių, bet ir kitų (išnuomavimo atveju) reikalavimus. Dabar toji salė gal ir pakankama siauros apimties parengimams - privatiems gimtadieniams, atskirų organizacijų susirinkimams, bet didesnio masto parengimams, kaip vienos ar kitokios rūšies baliams (kad ir nelietuvių) ji visai netinkama. Daugumas kad ir lietuvių organizacijų, ruošdamos ką nors iškilmingesnio ir be jokių suvaržymų, ieško vietos kitur, kai tuo tarpu galėtų pasinaudoti savomis.

Galėjo būti pramatyta vietos ir kitiems nenumatytiems tikslams, kas būtų naudinga ir pačiam klubui, sakysim, pravažiuojantiems lietuviams nakčiai kitai priglauti, kuriais reikalui esant, kada būna tušti, galėtų pasinaudoti ir kitokie siauros apimties užsiėmimai, kaip atskirų valdybų posėdžiai, privatūs kortomis lošėjai, kurie iki šiolei slėpėsi rečiau naudo-

DEMESIO KELIONIŲ
BIURAMS

1983 metais birželio pabaigoje Čikagoje, J.A.V., įvyksta Pasaulio Lietuvių Dienos ir Pasaulio Lietuvių Sporto Šventė. Į šią šventę yra pakviesti dalyvauti ir Australijos lietuviai sportininkai.

Šios išvykos geresniam pasiruošimui ir vadovavimui sudarytas Organizacinis Išvykos Komitetas, kuris, norėdamas gauti geresnes ir pigesnes važiavimo sąlygas, kviečia visus kelionių biurus ir pavienius agentus, duoti mums visas kelionės sąlygas ir palengvinimus, susijusius su šia kelione.

Išvykoje numatoma virš 100 sportininkų ir jų svečių. Prieš lietuvių ir sporto šventės pradžią birželio pabaigoje, sportininkai išvyks bent keturias savaites anksčiau ir aplankys įvairias Amerikos ir Kanados lietuvių didesnes gyvenvietes taip, kad reikia numatyti ir kelionę Amerikoje ir Kana-

Pasirengimai išvykai į Čikagą

doje, dabar, berods, tam yra galimybių, tai padaryti lėktuvais.

Tikslus kelionės planas ir laikas bus duotas vėliau, kada dėl viso šio reikalo bus

Palyginimai

Žvelgiant į mūsų didžiųjų kolonijų metinius lietuviškų parengimų kalendorius (Adelaideje, Melbourne, Sydnejuje) gaunasi bendras vaizdas, kad mūsų veikla susideda vien tik iš pasilinksminimų ir balių. Gal daugiau nei 90 % visų kalendoriuose numatytų parengimų yra pramoginiai vakarai ir baliai. Neskaitant bendruomenės pramatytų oficialių tautinių švenčių, tuose kalendoriuose retai užtinkame kokį nors kultūrinį parengimą, viešą pasikaitą, neeilinį minėjimą, koncertą, literatūrinį vakarą ir pan. Tiesa, metų eigoje atsiranda iš anksto nenumatytų parengimų, sukaišiotų numatytos programos tarpuose, kaip vietos kolonijos kultūrininkų netikėtas parengimas, svečių iš už jūrų atsilankymai su pranešimais ar koncertais, tačiau vis tiek bendras liudytojas yra iš anksto skelbti kalendoriniai parengimai, kurie ne tik mums, bet ir pašaliečiams daugiausia pasako apie bendrą mūsų veiklą ir jos lygį, kuris kalba mūsų nenaudai.

Negalima smerkti pramoginių vakarų, balių, išvykų, lengvo žanro susiėjimų, - jie

Greitai ir užtikrintai

jūsų dovaninis siuntinys su iš anksto apmokėtais muitais pasieks kiekvieną vietą Sovietų Sąjungoje. Pasinaudokite vienintelės pilnai autorizotos siuntinių firmos Australijoje patarnavimais.

HANSA TRADING CO.

267 Flemington Road, North Melbourne 3051 Tel. 328 3347.

Murray's H.F. Stores

SYDNEY 250 Pitt St., 4th Floor, room 16.
Sydney, NSW 2000, tel. 264-1768

Agentūros — Brisbane. Canberra. Perth;
Geelong and Launceston Adelaide,

**SINTINIAI PILNAI APDRAUSTI IR PRISTATYMAS
BESĄLYGINIAI GARANTUOTAS.**

jamomis tualetų patalpomis ir t.t. Žodžiu, planuojant Liet. Klubą drauge kaip ir lietuvių centrą, visas reikalas turėjo būti nuodugniau ir giliau išvystas ir ta pačia proga išnaudotas.

Žinoma, dabar jau šaukštai po pietų ir tenka priimti taip kaip yra. Prie esamų sąlygų kritika nieko nepadės, bet iš viso, kas gauta, matosi, kad trūko glaudes-

susitarta su Amerikos sportine vadovybe. Reikia turėti omenyje, kad Australijos lietuviai sportininkai skris iš paskirų Australijos vietovių, nors pagrindinis išskridimo punktas bus Sydney.

Sąlygas, dabartinę kainą, kuri, žinoma, gali vėliau pasikeisti ir visus savo pasiūlymus, prašau siųsti Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynių Čikagoje Australijos Komiteto pirmininkui Antanui Laukaičiui 18 Miller Ave., Ashfield, N.S.W., 2131. Telefonas 798 0306.

Pas. Liet. Sp. Žaid. Čik.
Australijos Komitetas

nio kooperavimo su plačiąja vietos lietuvių visuomene.

Galimas daiktas, kad susilauksime ir kitokių nuomonių, ir tai būtų mums visiems naudinga, bet geriau išsikalbėti, negu nutylėti tuo labiau, kad pats klubas yra mūsų visų interesas ir reikalas, negu vien tik klubo vadovų. Galėjo jie ir apie visuomenines funkcijas ir visai nepagalvoti atsimenant, kad po septynerių metų praktikos patys lietuviai tik reikalų verčiami pasirodo klube, bet klubo vadovų galvosūkis ir kaip tą klubą išlaikyti.

biai, kurie nustelbdavo vakaruškas ar balius. Domino mus ne tik savi, vietiniai reikalai, bet ir plačios universalinės temos, pasaulio įvykiai ir t.t. Šiandien viso to daug kas pasigenda ir gal mieliai sueitų ir vėl dalyvautų, jeigu kas tokius kultūrinius vakarus suorganizuotų. Sąlygos šiuo metu žymiai palankesnės: beveik visi turime savo susisiekimo priemones, patogias savas patalpas, kai kadaise reikėjo ieškoti salių, traukinių ar autobusais, tačiau atrodo, išsekusi energija, entuziazmas, gal net pavargę ar persenę. O jaunų entuziastų taip ir neatsiranda. Ir tenka tik stebėtis, kaip iš mūsų jaunimo - studentų ar jau baigusių netrykšta jokia kūrybinės veiklos kibirkštis nei matosi kokio entuziazmingo noro imtis ko nors pozityvaus, kūrybingo, veiksmingo jei ne lietuvių tarpe, tai bent savoje aplinkoje, akademiniuose rėmuose, profesiniuose rateliuose.

Čia ir yra mūsų visų, o gal ir šio amžiaus laiko dvasinė tuštuma, neapskaičiuojamai nuostolinga ne tik tautai, bendruomenei, bet ir ateičiai, nes iš tuštumos nieko negalima tikėtis pozityvaus. Be abejo tokią padėtį išnaudoja ar išnaudos tamsios, destruktivios jėgos saviems tikslams, kas ir yra baisiausia, nes tie visi, kurie savyje neišaugina nieko atspaus, neturi teigiamos atramos, negali atsispirti pašalinėms įtakoms ir duodasi vedami griauti senojo pasaulio neturint nieko vietoje jo pasiūlyti ar pastatyti.

Šios dienos jaunųjų šūkis džiaugtis gyvenimu ir turėti gerą laiką atsakymo neduoda ir tuštumos neužpildo.

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS Funerals of Distinction

17 RAILWAY PDE.
FAIRFIELD, N.S.W.
Tel. 724 5408 Veikia 24 valandas per parą

Pabaltiečių žaidynės Adelaidėje

Žaidynės gegužės 16-17 dienomis Adelaidėje pasižymėjo aukštu standartu tiek krepšinio, tiek ir tinklinio pirmenybėse. Nežiūrint, kad mūsų rinktinės startavo nevisai pilnu sąstatu ir stokojo keleto pagrindinių žaidėjų, lietuviai sportininkai pasirodė iškiliai, ypatingai krepšinio varžybose.

LIETUVAITĖS — LATVAITĖS 56:27 (24:8)

Krepšinio aikštėje pirmiausiai pamatėme mergaites žemiau 18 metų amžiaus. Lietuvaitės pademonstravo visa klase aukštesnį žaidimą ir rungtynes laimėjo be didesnio pasipriešinimo. Taškus pelnė: J. Šepokaitė 16, B. Steel 15, T. Lockhart 12, L. Steel 8, L. Visockytė 2, J. Stašionytė 2, K. Buetner 1, C. Mikalainytė 0, I. Petkūnaitė 0, L. Mucenikaitė 0.

Žaidynių atidarymas

Po mergaičių rungtynių įvyko iškilmingas 7-tų Pabaltiečių žaidynių atidarymas. Australijos vėliavą nešė estas Allan Mikkor, St. Kildos nacionalinės lygos krepšininkas, palydovėm buvo latvaitė Zinta Zvaigzne, Australijos rinktinės tinklininkė ir Virginija Juciūtė, iškilioji lietuvių krepšininkė. Po to, maršą aidams lydint į stadioną išgyiavo estų sportininkai, kurių vėliavą nešė M. Kivivali, krepšininkas iš Melbourne, latvių sportininkų priekyje vėliavą nešė tinklinio veteranas I. Berkis, o po to išgyiavo lietuvių rinktinės sportininkai. Lietuvišką trispalvę nešė išeiginėje sportininkų aprangoje, krepšinio žaidynių vadovas Aleksas Talanskas, o jo palydovės tautiniuose rūbuose buvo krep-

šininkės Angėlė Snarskytė ir Roma Dainiūtė. Visiems sportininkams išsiriavus sugrąta Australijos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos himnai. Žaidynės oficialiai atidarė Pietų Australijos sporto ministeris Michael Wilson.

**KAI PRALAIMĖJIMAS
LYGUS PERGALEI**

**LIETUVIAI — LATVIAI
91:102 (46:50)**

Dėl labai rimtų ir nevisai rimtų priežasčių lietuvių vyrų krepšinio rinktinė Adelaidėje startavo nepilno sąstato, o tuo tarpu latviai "sumobilizavo" visus pajėgiausius, tad jų rinktinės gretose matėme Australijos olimpinės rinktinės krepšininką Andrį Blicavą, Australijos žemiau 20 metų amžiaus rinktinės žaidėją Uldis Bruns bei Eriks Drizners, o visi kiti aukščiausios Pietų Australijos District klasės žaidėjai. Tuo tarpu lietuvių spalvas ginti 7-tose Pabaltiečių žaidynėse teko šešiams rinktinės krepšininkams: Petras Andriejūnas iš Sydnejaus, Algis Milvydas ir Edis Ragauskas iš Melbourne, Petras Urnevičius iš Adelaidės, Edis Kardas, Petras Šutas ir treneris Stasys Šutas iš Geelongo. Nepaslaptis, kad latviai tikėjosi lengvos pergalės, bet lietuvių krepšininkai į aikštę išbėgo pilni pasiryžimo lengvai nepasiduoti. Tokioje atmosferoje ir prasidėjo rungtynės, kokių dar neteko matyti iki šiol Pabaltiečių žaidynėse. Į kiekvieną latvių metimą lietuviai atsako tuo pačiu, tad pirmam kėliny latviai pirmuoja tik 4 taškais. Lietuvių gretose neuždengiamai taškus medžioja E. Kardas ir pirmame kėlinyje pelnė net 24 taškus.

Net ir didžiausi optimistai nesitikėjo, kad lietuviai pajėgs išlaikyti žaidimo tempą ir antrame kėlinyje, o tuo labiau kaip kėliniui įpusėjus dėl 5 baudų netekome E. Kardo. Tačiau lietuviai dėl to nepalūžo ir sužaidė pasiaukojančiai iki paskutinių sekundžių, už tai lietuvių krepšininkų pasirodymą prieš tituluotus bei aukštaūgius latvius galima įvertinti kaip pergalę. Priekaištauti saviškiams galėtume tik dėl II pramestų baudų, kai tuo tarpu latviai neprašė nei vienos baudos, kas ir nulėmė rungtynių rezultatą. Šiose rungtynėse lietuviams taškus pelnė: E. Kardas 26, A. Milvydas 16, E. Ragauskas 16, P. Urnevičius 12, P. Šutas 11, P. Andriejūnas 8, G. Kymantas 2, o latviams - A. Blicavs 23, M. Strazds 22, P. Vitols 12, E. Drizners 12, V. Jankevics 12, U. Bruns 10, I. Blicavs 8, M. Ozolins 2.

**LIETUVĖS — ESTĖS
57:26 (22:10)**

Sekančiose krepšinio rungtynėse mūsų moterų rinktinė rungtynes laimėjo be didesnio pasipriešinimo. Lietuvėms taškus pelnė: R. Lester-Ignatavičiūtė 14, R. Kasperaitytė 11, B. Steel 12, R. Rupinskaitė, I. Rupinskaitė 8, R. Andriejūnienė 2, L. Visockytė 2.

**LIETUVIAI — LATVIAI
56:47 (29:24)**

Paskutinės pirmos dienos krepšinio rungtynes žaidė berniukai iki 18 metų. Pirmas kėlinys vyko gana apylygiai, bet antrame išryškėjo mūsų vaikinų pranašumas ir vienu metu pirmauta net 16 taškų. Rungtynių pabaigoje atsipalaiduota, tad latviams pavyko rezultatą sušvelninti iki 9 taškų. Lietuviams taškus pelnė: M. Wallis 18, R. Navakas 13, R. Steel 11, M. Šepokas 6, J. Kalnins 4, P. Kapočius 4, G. Atkinson 0, R. Ignatavičius 0.

Taigi, krepšinio pirmos dienos rezultatais galima būti labai patenkintais, nes iš 4 rungtynių patyrėme tik vieną "apskaičiuotą" pralaimėjimą prieš latvių vyrus.

Žymiai liūdnėsnė rungtynių eiga lietuviams vyko tinklinio aikštelėje. Mūsų berniukai pralaimėjo latviams 0:3 (4:15, 7:15, 3:15), o mūsų vyrai estams 0:3 (7:15, 4:15, 7:15).

Vakare įvyko pabaltiečių sporto vadovų posėdis, kuriame nutarta 8-tas Pabaltiečių žaidynės rengti 1983 metais Melbourne.

Bus daugiau

PABALTIEČIŲ ŽAIDYNIŲ KREPŠINIO REZULTATAI

VYRAI: Lietuviai — Latviai 91:102 (46:50)
Lietuviai — Estai 97:83 (45:41)
Latviai — Estai 117:82 (62:34)

MOTERYS
Lietuvaitės — Latvės 50:59 (28:31)
Lietuvaitės — Estės 57:26 (22:10)
Latvės — Estės 65:28 (38:13)

BERNIUKAI

Lietuviai — Latviai 56:47 (29:24) ir 60:40 (33:22)

MERGAITĖS

Lietuvaitės — Latvaitės 56:27 (24:8) ir 29:25 (11:14)

Taigi krepšinio pirmenybėse lietuviai pasirodė pranašiausiai berniukų ir mergaičių grupėse, o vyrų ir moterų varžybose mums teko pasitenkinti antrom vietom, tačiau po labai tvirto pasipriešinimo latviams.

V. Augustinavičius 4, J. Karpavičius 3½, S. Rimkus 2 ir A. Pūkas 1 tašką. Turnyrą pravedė V. Augustinavičius.

PENKIOS KOMANDOS TURNYRUOSE

Sydnejaus liet. šachmatininkų klubui laimėjus pirmą vietą tarpklubinėse pirmenybėse atsirado daug australų ir kitataučių, norinčių tapti mūsų klubo nariais. Ne visus galėjome patenkinti. Turint virš 30-ties aktyvių narių įregistruota penkios komandos, kurios žaidžia klubo vardu. Nežiūrint, jog lietuviai žaidžia turnyruose lietuvių vardu, daugelis australų nežino, kas tie lietuviai ir iš kur atsiradę. Norėdamas daugiau išreklamuoti Lietuvą mūsų klubas ruošia šachmatų partijų užrašymo lapelius su Lietuvos žemėlapiu bei trumpu paaiškinimu apie Lietuvą.

LIETUVIAI — CHATSWOOD 3:2

V. Patašiaus vadovaujama "A" grupės komanda laimėjo pirmame rate 3:2 santykiu. Pats V. Patašius žaidė prieš J. Purdy, buv. Australijos šachmatų meistrį ir pralaimėjo, kai Dr. I. Venclovas buvo sėkmingesnis. Kitus du taškus pelnė J. Johnson ir W. Bundschuh.

Išvykus klubo sekretoriui V. Augustinavičiui atostogų jo pareigas perėmė A. Giniūnas.

**Daug sužinosi
skaitydamas
Mūsų Pastogę!**

Veda V. Augustinavičius

ŠACHMATAI

**LIETUVIAI PIRMOJE
VIETOJE**

Australijos šachmatų žurnale gegužės laidoje paskelbti Sydnejaus tarpklubinio šachmatų turnyro rezultatai rodo, kad lietuvių šachmatininkų klubas pateko į pirmą vietą. Turnyre dalyvavo penki geriausi šachmatų klubai. Lietuvių vienetas pirmą kartą pakviestas dalyvauti tik po to, kai aktyvių šachmatininkų skaičius klube pasiekė virš 30-ties. Žaidimai vyksta vienoje grupėje, kiekvieno klubo žaidėjas laimėtas taškas eina klubo naudai. Po keturių žaidimų ratų pagal laimėtus taškus mūsų klubas atsistojo pirmoje vietoje. Paskutiniai finaliniai ratai bus žaidžiami spalio mėn.

**KLUBO METINIS
TURNYRAS**

Metiniame liet. šachm. klubo turnyre, kuriame kovojame dėl pereinamosios taurės ir dėl klubo čempiono titulo, dalyvavo 32 šachmatininkai - klubo nariai, jų tarpe du nauji: vokiečiai W. Bundschuh ir ukrainietis P. Johnson, turį aukštus įvertinimo laipsnius. Nuo klubo įsisteigimo pereinamąją taurę savo rankose išlaikė V. Patašius, apgindamas klubo čempiono titulą. Vienais metais pereinamąją taurę teko dalintis su Juozu Dambrausku.

Šachmatininkas
Juozas Dambrauskas

Skelbimas

ŠVENTO RAŠTO TYRINĖTOJŲ GARSINIMAS

Dievo Karalystė

**ARTIMI SANTYKIAI TARP KARALYSTĖS IR JOS
ŽEMIŠKŲJŲ "KUNIGAİKŠČIŲ"**

Susisiektas tarp anų dviejų Karalystės vaizdomainų arba dalių bus lengvas ir tiesioginis, ir tokiu būdu valdymas ir mokymas žmonijos bus tobulus. "Kunigaikščiai" bus dieviškojo susisiekimo tarpininkais. Mums atrodo kad tokias mintis paduoda mūsų Viešpaties žodžiai į Natanaėlių: "Jūs matysite atvirą dangų ir Dievo angelus (pasiuntinius, naujosios gadynės "kunigaikščius") užžengiančius ir nužengiančius ant žmogaus Sūnaus". (Jono 1:51). Ar nebuvo Juozapo sapnas apie kopėčias tarp dangaus ir žemės, kuriomis paslai nulipdavo ir užlipdavo, pranašystė sapno pavidale, atvaizdinanti būsimąjį artimą bendravimą tarp dangaus Karalystės ir pasaulio, kuriame dalyvavo ir vėl dalyvaus patsai Jokūbas, laimindamas pasaulį? Mes tikime kad toks buvo ano sapno tikslas. — 1 Mozės 28:10-12.

Šventasis Raštas aiškiai skelbia, kad Mozė, įstatymo sadoros tarpininkas, atvaizdino Kristų, Naujosios Sendoros Tarpininką; ir taip paprastai supranta Biblijos tyrinėtojai; bet ne visi pripažįsta Mozę kaip atvaizdintoją viso Kristaus — Galvos ir kūno, ir kad tokioje prasmėje visas Evangelijos amžius buvo Kristaus išaukstinimo laikas. Bet toks yra vienintelis vaizdo pritaikymas, atitinkantis daugeliui įvykių: pavyzdžiui imkime tekstą, kuris parašytas Ap. Darbai 3:22, 23.

Bus daugiau

Myli tiesą literatūros gausite veltui. Rašykite:
P. Bačinskas, 16 Burlington Str., Holland Park, Qld. 4121

PRANEŠIMAS

Pasaulio Liet. B-nės Valdyba praneša, kad Vladas Šakalys, pernai dramatiškai per Suomiją ir Švediją pabėgęs iš Lietuvos, laisvės kovotojas ir disidentas, dar neturi sutvarkęs dokumentų ir negali iš Amerikos išvykti. Tokiu būdu birželio mėn. jis atvykti į Australiją negalės.

PRANEŠIMAS

Sydnejaus skautų židinio sueiga įvyks birželio 7 d. sekmadienį, 10.30 val. Lidcombe parapijos salėje. Narių dalyvavimas būtinas. Tėvūnas

NAUJA PLOKŠTELĖ "PAVASARIS"

Atsimenate prieš keletą metų Australijoje gastroliavusius dvynius dainininkus iš Vokietijos Astrą ir Alfredą Šalčius? Jie sėkmingai tebedainuoja Vokietijoje ir neseniai išleido savo įdainuotų pramoginių ir liaudies dainų plokštelę, pavadintą "Pavasaris". Plokštelė ilgo grojimo, telpa dvylika dainų, profesionalų paruošta geros kokybės. Visos dainos

Kvietimas

PARADO ATGARSIAI

Paskutiniu metu susidarė geri santykiai su Australijos atsargos karių sąjungos (R.S.L.) vadovybe ir jie jau ketvirtą kartą ateina į Vasario 16 d. minėjimus.

Šiais metais jie pakvietė visu pavergtųjų Tautų bendruomenių atsargos karių žygiuoti ANZAC parade balandžio 25 d.

Žygiavo ir lietuviai su mūsų trispalve, bet tas nepatiko komunistų tarnams kurie nori ANZAC šventę panaikinti ir aišku švęsti tik raudonosios armijos šventę.

Socialistų atstovas federaliniame parlamente iš Viktorijos Hotham elektoriato mus labai užsipulė išvadindamas karo nusikaltėliais, Hitlerio bernais ir liaudies priešais.

Jo kalba ir nuotrauka įdėta Dandenongo miesto savaitraštyje "The Journal" gegužės 11 dieną. Jis labiausiai puolė pabaltiečius, ukrainiečius, Pabaltiečių Tarybą ir Pavergtųjų Tautų Sąjūdį.

Jie jau anksčiau ant mūsų pyko dėl pradėtos Sovietų Rusijos dekolonizacijos reikalavimo, bet pamačius parade mūsų vėliavas nebeišlaikė nervai ir išėjo į viešumą.

Mes neturėtume šito šmeižto praleisti tydomis ir greit pareikšti protestą. Rašykite laiškus tam parlamentarui adresu:

Mr. Lewis Kent, M.P.
Parliament House
Canberra, A.C.T. 2600

Jeigu tylėsime, jie įsidrąsins ir pradės mus visaip šmeižti, todėl tegu žino, kad gali prarasti visų pavergtųjų tautų bendruomenių balsus per sekančius parlamento rinkimus.

Viktorijos Pavergtųjų Tautų Taryba

lietuviškai. Plokštelė pilna romantikos, tinka vyresniems ir jaunimui. Australų valiuta plokštelė kainuoja 8 doleriai su persiuntimu. Nori užsisakyti kreiptis: A. ir K. Šaltys, Kuemmelpad 10, 2903 Bad Zwischenahn, W. Germany.

Maloniai prisimindami savo gastroles Australijoje Alfredas ir Astra Šalčiai siunčia Australijos lietuviams geriausių linkėjimų.

ALB PIRMININKAS SYDNEJUJE

ALB Krašto Valdybos pirmininkas atvyksta į Sydney birželio 6 d. Čia turės susitikimų su apylinkės ir vietinių organizacijų veikėjais birželio 6 dienos vakare 7 val. Syd. Liet. Klube.

Sekančią dieną, birželio 7, dalyvaus pamaldose ir vėliau Tautos Fondo Atstovybės rengiamame minėjime skaitys paskaitą (Liet. Klube).

ALB Krašto Valdybos pirm. A. Pocius sustos Sydneyje pas Dr. A. Mauragį ir bus jo globojamas viešnagės Sydneyje metu.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖS AUSTRALIJOJE

PRANEŠIMAS SYDNEJAUS IR APYLINKĖS LIETUVIAMS

Šių metų Birželio įvykių (sovietų okupacijų, išvežimų, lietuvių tautos sukilimo nepriklausomybei atstatyti ir individualinių aukų) minėjimas įvyks birželio 7 d.

I-je dalyje - pamaldos šv. Joachimo bažnyčioje Lidcombe 11.30 val. Šv. Mišias už tėvynę atnašaus ir pamokslą sakys kun. P. Butkus; giedos "Dainos" choras, dirig. Br. Kiverio. Taip pat giedos svečias iš Melbourne sol. J. Rubas. Visuomenė kviečiama skaitlingai dalyvauti, organizacijos su vėliavomis.

II-je dalyje - Atidarymas, Invokacija - T.F.A.A. pirm. kun. P. Butkus; A.L.B. Pirm. Alb. Pocius pranešimas (paskaita); svečio iš Melbourne sol. J. Rubo dainos ir arijos, vietos poetų (M.M. Slavėnienės, A.J. Skirkos, J.A. Jūragio) kūryba; "Dainos" choras ("Kur bėga Šešupė", "Dievų kraštas") diriguoja B. Aleknaitė.

Užbaiga. Himnas.

Pranešėjas - A. Kramilius.

T.F.A. Australijoje

NAUJA DRAUGIJA SYDNEJUJE

Kovo 29 d. Sydneyje įsteigta australų-lietuvių žmogaus teisėms ginti draugija N.S.W. valstijoje. Jos tikslai yra ginti lietuvių žmogaus teises, apibrėžtas Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių deklaracijoje ir siekti Lietuvai nepriklausomybės.

Steigiamajame susirinkime dalyvavo 30 asmenų. Išrinkta valdyba ir revizijos komisija. Valdybą sudaro: Dr. D. Kairaitis - pirmininkas, Dr. I. Venclovas - sekretorius, V. Šliogeris - išdėninkas, L. Cox ir V. Patašius - nariai.

Sovietų Sąjunga, norėdama gauti ekonominės ir techninės pagalbos iš Vakarų, buvo priversta pasirašyti Helsinkio susitarimų aktą 1976 m. kuriuo visos pasirašiusios valstybės garantavo pagrindines žmogaus teises. Ši sutartis tapo krislu Sov. Sąjungos akyse, nes sutarties pasekoje išsivystė labai stiprus disidentų sąjūdis ne tik Rusijos okupuotose kraštuose, bet ir pačioje Rusijoje. Disidentai, nesibijodami kalėjimų, psichiatrinės palatos viešai skelbia Sov. Sąjungą, lau-

žiančią Helsinkio susitarimus. Jų persekiojimas susilaukia plataus atgarsio pasaulio spaudoje ir politiniuose sluoksniuose.

Žmogaus Teisėms Ginti Draugijos noras yra padėti lietuviams politiniams kaliniams ir jų šeimoms laisvais, politinė veikla ir materialiai. Numatoma užvesti lietuvių politinių kalinių kartoteką, įsteigti informacijų biurą, skleisti žinias apie lietuvių padėtį australų spaudoje ir politinėje plotmėje. Draugija jau susilaukė ir konkrečios paramos - \$ 50 iš p. Giedrės Kaladienės (Melbourne), už kurią nuoširdžiai dėkojame.

I. Venclovas

Kunigų užpildinėjimai Latvijoje duoda pagrindo manyti, kad čia turima reikalo su planinga akcija. Pernai rugsėjo mėnesį "nežinomi piktadariai" nužudė kunigą Andriejų Turlajį. Lapkričio 11 d. Rygoje buvo suimtas ir uždarytas į psichiatrinę ligoninę Latvijoje seminariją baigęs ir išventintas ukrainiečių - lenkų kilmės kunigas Vladislav Zavalniuk.

ELTA

SYDNEJAUS LIETUVŲ KLUBE

16-18 East Terrace Bankstown Tel. 708 1414

KVIEČIAME

ATSILANKYTI NAUJOSE KLUBO PATALPOSE: ĮRENGIMAI BAIGTI. BARAS VEIKIA.

Sekmadienį, birželio 7 d., 3 val.
IŠVEŽTUJŲ MINĖJIMAS

Šešt., birželio 13 d., 8 v.v.
ŠOKIAI grojant Klubo kapelai

Šešt., birželio 17 d., 8 v.v.
ŠOKIAI grojant Klubo kapelai

Minėkime ištremtuosius

MELBOURNO LIETUVIAI

Bendras Pabaltiečių Tarybos rengiamas okupacijos ir išvežimų minėjimas Melbourne bus birželio 14 d., sekmadienį.

Lietuviai minėjimą pradėsime pamaldomis šv. Jono bažnyčioje East Mel-

bourne 12 val. Organizacijos dalyvauja su vėliavom. Skautai uniformuoti. Jaunimas ir ponios tautiniais rūbais. Po šv. Mišių bus giedamas Requiems už mūsų tautos kankinius.

Bendras lietuvių, latvių ir estų minėjimas Lietuvių Namuose 2.30 val. p.p. Kalbės žymūs mūsų svečiai. Po prakalbų bus įdomi meninė dalis. Dalyvauja estų choras, latvių smuikininkas ir užbaigai Dainos Sambūris.

Šiais metais sukanka 40 metų nuo pirmųjų deportacijų pradžios ir lietuvių tautos sukilimo, todėl visų mūsų šventa pareiga gausingai dalyvauti pamaldose ir minėjime. Tegu žino okupantas, kad mes nepamiršome jų kriminalinių nusikaltimų prieš lietuvių tautą ir visą žmoniją.

Ateikime visi į minėjimą pareikšti protesto prieš okupaciją, deportacijas ir reikalaujame Sovietų Rusijos dekolonizacijos.

Pabaltiečių Taryba

Birželio 14 d., sekmadienį, 4 val. p.p. N.S.W. Baltų Komitetas rengia birželio trėmimų minėjimą - koncertą, kuris įvyks Latvių Namuose, 32 Parnell St., Strathfield.

Paskaitai skaityti pakviestas advokatas p. Strikis, jaunesnės kartos latvių veikėjas. Koncertinėje dalyje pasirodys lietuvių, latvių ir estų meninės pajėgos, jų tarpe pianistė p. Virginija Inkrataitė ir choras "Daina", vadovaujamas p. Birutės Aleknaitės, pavaduojančios

VIETOJ GELIŲ

10 metų be Alfonso Bikulčiaus

Menu 1971 m. gegužės 28 d., kada mirė Alfonsas Bikulčius. Žinia greit pasiekė jo artimus draugus, bendradarbius, pažįstamus. Reiškėme užuojautą jo našlei Teresei, bet taip pat jutome, kad nustojome tauraus lietuvių, darbštaus, tvarkingo, jautrios širdies patrioto, pavyzdingo bendruomenės nario ir nuoširdaus draugo.

Alfonsas ir Teresė Bikulčiai buvo matomi visame Melbourne lietuvių gyvenime. Kur negalėjo ar nespėjo asmeniškai prisidėti, ten jungėsi savo dosnia auka. Anuo metu Melb. Apyl. Valdyboj Alfonsas buvo pavyzdingas išdėninkas ir jam visų Melb. lietuvių aktualiųjų reikalų buvo savi bendruomenės namai. Šiam reikalui Bikulčiai pirmieji skiria tūkstantinę auką tapdamipirmaisiais ir amžiniais garbės nariais. Alfonsas ir sirgdamas sielojosi Liet. Namais, prašydamas jam mirus nepirkti gelių ar vainikų, bet skirti aukų Liet. Namams.

Menu aną liūdną dieną. Alfonsas, deja, atsigulė svetimoje žemėje tik saujele Lietuvos žemės užbertas. Po 10 metų pagerbiame tavę, Alfonsai, malda ir prisiminimais.

Ignas Alekna

kelionei į užsienį išvykusį p. Br. Kiverį.

Jungtinis Baltų Komitetas kviečia visus pabaltiečius dalyvauti.

V. Patašius

N.S.W. Jungtinio Baltų Komiteto vicepirmininkas

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.

P.O. Box 550

Bankstown, N.S.W., 2200

Redaktorius V. Kazokas
Redakcijos Patariamoji Komisija: V. Bukevičius, A. Dudaitis, I. Jonaitis, A. Reizgys, V. Patašius.

Redakcijos adresas: 13 Percy St. Bankstown, N.S.W. 2200
Tel. 709 8395

Administracijos adresas: P.O. Box 550
Bankstown, N.S.W. 2200

Administracijos tel. 649 9002

Prenumerata:
Australijoje metams \$ 20
Užsienyje paprastu paštu \$ 24
Oro paštu N. Zelandija \$ 35
Oro paštu kitur \$ 50
Atskiro nr. kaina 50 centų

Redakcija rašinius taisy ir skelbia savo nuomonę. Už skelbimų turinį neatsakoma.